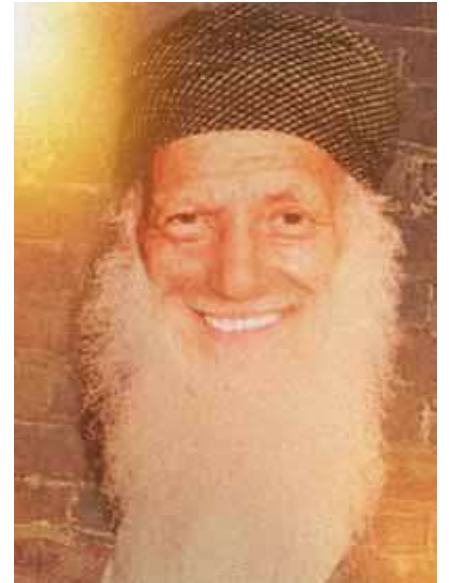

פניני הצדיקים

הגאון הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל: נולד בירושלים ב-י"ט תמוז בשנת ה'תרפ"ד (1924). ראש ישיבת פורת יוסף. בצעירותו למד בת"ת "בני-ציון". עסק בתורה מתוך רעב, ולא גילה זאת אפילו לאמו. בשנת ה'ת"ש עבר ללמוד בישיבת פורת יוסף. התמדתו ושקידתו בלימוד וכן הנהגות, שבהן נהג הקנו לו את השם "חכם בן ציון חסיד". כל מי שבא במגע עם הגאון לא יכול היה שלא להתפעל מנועם זיו הליכותיו, מיחסו לזולת, ומטוב לבו הגדול. מעולם לא חסך זמנו מלהקשיב למצוקות הזולת, לתמוך בדברים, לסייע בעצה ולחלוק בנשיאת עול. השכין שלום בית למאות משפחות. פעמים היה מזיל דמעה לשמע צרור צרותיו של יהודי לא מוכר שבא לשחר פניו לראשונה. אהבתו לבריות לא הצטמצמה לחוג מסויים, ולכל יהודי ואדם רחש אהבה וביקש טובה. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות, בענווה ובחן ועוזר ומסייע, כפי אשר השיגה ידו.

במשך עשרות בשנים העמיד אלפי תלמידים. התמסרותו להרבצת תורה הייתה לאגדה עוד בימי חייו. כה גדולה הייתה מסירותו עד כי העיד פעם: "יכול להיות כי כל מה שחליתי משום שמסרתי את כל כוחותיי בשיעורים לתלמידים ואימצתי את עצמי יותר מדי". עיקר עיסוקו כל ימיו היה בתורה לשמה, תמיד ברח מן השררה ופרסום. הכניס אלפי ילדים בבריתו של אברהם אבינו בהיותו מוהל מוסמך ובקי (עד לשתוק בו לקה בחמש עשרה שנותיו האחרונות, בהם לא תפקדה ידו הימנית). שימש כשוחט ובודק מומחה. חייו היו מלאי תלאה וסבל. מנעוריו ועד אחרית ימיו מוקף היה תחלואים, קשיים וטרדות שדי בחלק מהם על מנת להעכיר את רוחו של אדם מן השורה. למרות זאת לא מש מאור פניו, וכולו היה אומר שמחה וטוב לבב. שנים חי בדירה בת חדר אחד ומטבחון מצורף אליה והוא שמח ומאושר. ובאיזו ענווה נפלאה התנהג עם ביתו ועם קרוביו.

כל ימיו בהיכנסו לאולם הישיבה ללמוד תורה היה מקיף דרך המרפסת ונכנס בלאט למקומו, כדי שלא להטריח, ולא להפריע ללומדים באמצע לימודם. גם לבית הכנסת היה נכנס אך ורק בשעה שהציבור עמד בין כך, כדי לא להטריחם. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר בתאריך לידתו, ב-י"ט תמוז תשנ"ח (1998). חי כ-74 שנים. ציונו בבית העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: ר' אליהו. **אמו:** מרת בניה. **אשתו:** הרבנית הצדקת מרת הדסה מסעודה. **רבותיו:** ר' יעקב עדס זצ"ל. ר' צדקה חוצין זצ"ל. רבי משה עדס זצ"ל. ר' שלמה עבו מערבי זצ"ל. ר' יוסף גרג'י זצ"ל. ר' עזרא עטיה זצ"ל. **חברותא:** ר' שבתאי אטון זצ"ל. **מתלמידיו:** הרה"ג בן ציון מוצפי (ר"י "בני ציון"). הרה"ג הרב אהרן ירחי, הרה"ג צבי עידן. הרה"ג אליהו אבא שאול (בנו, ר"י "אור לציון"). הרה"ג יעקב יוסף זצ"ל (בן הבכור של מר"ן עובדיה יוסף זצ"ל- רב שכונת "גבעת משה" וראש מוסדות "חזון יעקב"). **מספריו:** **יאור לציון** (שו"ת, דיני שביעית, דברי מוסר והשקפה, על מסכת יבמות ומסכת כתובות).

מסופר על ילד כבן חמש, שהיה משותק מלידה ל"ע והובא לפני רבינו. הצדיק הושיבו מולו, שם ידו על ראשו וברכו. לאחר מכן אמר לו: "קום וגש אלי!". מיד ילד נעמד מיד והתקרב לרבינו. בתעודת השחרור הרפואית של הילד בבית הרפואה 'הדסה', ציינו הרופאים: **נתברך ע"י רב ונתרפא!**

פעם נכנסו לרבינו במוצאי יום כיפור אב ובנו בן השש שהיה חולה בציליאק (מערכת העיכול אינה סובלת דגנים). לפני רבינו היו מונחות עוגיות, נטל הצדיק אחת מהן וביקש מהילד שיברך עליה. האב חשש מאוד שאכילה זו תזיק לילד והביט בזעזוע על המתרחש. רבינו הרגיעו: "אל תדאג!". בן השש אכל את העוגיה, ומאז נעלמה המחלה כלא הייתה.

כשהשתף פעם רבינו בסעודת מצווה, ניגשה אליו בעלת הבית וביקשה, שיברך את בתה הנשואה, בבן זכר. רבינו השיב: "תפקדי בעזרת ה'!". האם חשבה שהרב החליפה בטעות בבתה, והעירה את תשומת ליבו לזה. הצדיק צחק ואמר: "גם ברוכה תהיי- ועכשיו קראו לבת!". באה לפניו וברך גם אותה. ושוב הוסיף: "האם אי אפשר שהאם והבת יילדו כאחת?!". כעבור זמן ילדו האם והבת באותו שבוע, ויהי לפלא.

ויפר הגאון הרב שמעון גבאי זצוק"ל: פעם אחת ישבתי בצד רבינו ליד מלון גלי צאנז. הוא ראה ילד ושאל: "חכם שמעון מי זה הילד הזה?". אמרתי לו: "זה ילד פלוני בן פלוני". שאלתי אותו: "למה הרב כל-כך מתעניין?". והוא ענה לי: "זה ילד, שיש עליו קדושה, לכן אני מתעניין". ואכן זה ילד שהייתה עליו קדושה. פשוט היה רואה ממש דברים- זה רוח-הקודש, אחרת אי-אפשר להבין דברים כאלו.

פעם נכנסה אישה אחת לפני רבינו לקבלת ברכה. הרב אמר את הנוסח: "מי שיברך וכו' הוא יברך את הדסה בת פלונית". האישה העירה שלא זה שמה, אך הרב לא הגיב. לאחר שיצאה החליטה לחקור את אימה אודות שמה המדויק. מה גברה הפתעתה לגלות, כי כאשר נולדה, נתנו לה את השם 'הדסה' משום שהלידה הייתה בבית-הרפואה 'הדסה', אך מאוחר יותר החליפו שם זה באחר.

האדמו"ר אברהם מתתיהו פרידמאן זצ"ל הידוע כמחולל הפלאות משטפנשט: נולד ביום הראשון של חנוכה, כ"ה כסליו ה'תר"ז (1847). סבו (האדמו"ר ר' ישראל מרוז'ין) בחר את שמו: אברהם ע"ש ר' אברהם המלאך (ר' אברהם פרידמן) ומתתיהו שיהיה בעל כח כמו מתתיהו כהן גדול החשמונאי להמשיך ישועות ורפואות לעם ישראל. בהיותו כבן 21 (י"ד כסליו ה'תרכ"ט [1868]) התייתם מאביו. בתחילה סירב לקבל בתחילה את עול ההנהגה בגיל כה צעיר אולם לבסוף הסכים לכהן במקום אביו. ידוע כמחולל פלאות וסיפורי מופתים רבים סופרו אודותיו. **ענוותן, ידוע כבעל רוח הקודש וצופה למרחקים. רבים נושעו מברכותיו. גאון בנגלה ובנסתר.**

החזיר את ספריו למקום ע"מ שלא ידעו כי עוסק בתורת הנסתר. התפרסם בנדיבות לצדקה, ולא אחת הלכו כל כספי הפדיונות לאלמנות ויתומים. דאג בקביעות יומיומית לכל צרכיהם ומחסורם של כמאה מחסידיו אשר כונו ה'ושבים' היות וישבו בקביעות בביהמ"ד שבחצרו ועסקו בתורה. למרות צומותיו וסיגופיו מעולם לא נזקק לרופא. נפטר בחצות ליל שבת, כ"א תמוז תרצ"ג (1933). בהלווייתו השתתפו רבבות. חי כ-86 שנים. ציונו הועתק ב-ה' חשוון תשכ"ט (1969) מרומניה לבית-החיים "נחלת יצחק" בגבול ת"א וגבעתיים. **כאשר פתחו את הארון נדהמו לראות את גופו שלם. גם כיום רבים ראו מופתים ונושעו בציונו של הרב.**

סבותיו: האדמו"ר ישראל מרוז'ין (מצד אביו), ר' אליעזר קושאנסקי (מצד אמו).
סבתא: מרת שרה (מצד אביו). **אביו:** האדמו"ר מנחם נחום (הראשון לבית שטפנשט).
אמו: מרת פרל. **נשותיו:** בת ר' יצחק רייך (זיווג ראשון- מגזר ראפשיץ), מרת שרה ציפורה (זיווג שני- בתו של ר' יוסף מונזון, בת דודו). **מתלמידיו:** אדמו"ר רבי חיים זאנוויל אברומוביץ מרימניץ, אדמו"ר רבי אליעזר זוסיא מסקולען, ר' משה ווייס (המכונה ר' משה בטלן). לרב לא היו צאצאים.

שלוש שנים חלפו ועדיין לא פרע ר' משה את הנדוניה. המחונתנים כבר מדברים בגלוי על ביטול השידוך, והוא ואשתו אובדי עצות. **בצר להם החליטו לנסוע לרבינו, לבקש שיתפלל בעדם ויברכם.** הם יצאו לדרך הרחוקה, מגלץ שבדרום מולדובה ועד שטפנשט שבצפון. עם כניסתם לצדיק החלו לגולל את מצוקתם. "אם יתבטל השידוך, מה יהיה על בתנו?! עלולה היא להישאר רווקה זקנה, חלילה!"; אמרו ההורים המיוסרים. בעיניים טובות הביט בהם הצדיק, פנה לר' משה ושאל: "מה עיסוקך?". השיב ר' משה כי בחורף הוא סוחר בנצרות אווז ובקיץ מכין גלידות.

הצד השווה בשני העיסוקים הוא הפרנסה הדלה. הוסיף הצדיק להתעניין: "מניין אתה משיג קרח להקפיא את הגלידה?". הוא השיב כי הוא קונה את הקרח מסוכן, וזה קונה את הקרח מבית-חרושת. והצדיק שאל: "וכיצד יש לבית-חרושת קרח בקיץ?". "בחורף יוצאים להרים וחוצבים גושי קרח גדולים. אח"כ מנסרים אותם ללבנים, וטומנים אותם בבורות מיוחדים בקרקע, שם הם נשמרים קפואים לאורך זמן. בקיץ מוציאים אותם ומשווקים לסוחרים".

"**סעו לביתכם והקימו בית-חרושת לקרח. ה' יהיה בעזרכם ותהיה לכם פרנסה בשפע.**" למשמע הדברים נעתקו המילים מפי הבעל והאישה אמרה: "רבי קדוש! אפילו את דמי הנסיעה לכאן נאלצנו ללוות. מניין ניקח את הסכומים העצומים כדי לפתוח בית-חרושת?". "כשסיימה קם ממקומו, הביט בהם ואמר: "הלוא אמרתי לכם, שובו לביתכם והקימו בית-חרושת לקרח. **אל תשנו מדברי אף לא כחוט השערה!**" דבריו התקיימו הבהירו כי הצדיק איתן בדעתו ובני-הזוג קיבלו זאת באמונה שלמה. **נותרה רק השאלה – כיצד עושים זאת.**

חלפו הימים. ערב אחד נשמעו נקישות בדלת. ר' משה פנה לחלון לראות מי בא לבקרם. **בחץ עמדה קבוצת גברתנים חסונים וגרזנים בידיהם.** הוא לא העז לגשת אל הפתח. בקבוצה היה גוי אחד ממכריו, אשר ניגש אל החלון, הציג את עצמו בידדות והבהיר לו כי רצונם להציע לו הצעה עסקית. "אנחנו עובדים בבית-חרושת לקרח בעיר הסמוכה. הבעליו הוא אדם קשה ואכזרי, רודה בנו ללא רחם. באחרונה אף הפסיק לשלם את משכורתנו. החלטנו שאיננו מוכנים עוד לעבוד אצלו. שמענו שאתה עוסק במכירת מוצרים קפואים, והחלטנו להציע לך להקים בחצר ביתך בית-חרושת לקרח. אנחנו נביא את הידע והציוד הדרוש, ונהיה הפועלים שלך. היהודים ידועים כמעבידים נוחים וישרים".

כמעט ודחה את ההצעה אולם לרגע נזכר בדברי רבינו: "הקימו בית-חרושת לקרח". ר' משה פנה לאורחיו ואמר: "מצבי הכלכלי ירוד עכשיו, ולעת-עתה לא אוכל לשלם לכם מאומה. רק בבוא הקיץ, אם וכאשר יצליח ה' דרכי והסחורה תימכר כראוי, אוכל להחזיר לכם את משכורתכם על החודשים שחלפו. האם תסכימו לעסקה כזאת?".

הפועלים נראו מאוכזבים. לפתע נענה אחד מהם וקרא: "הרי אינו לנו לאן לחזור. המעביד הפסיק לשלם את משכורתנו. מוטב שנקים כאן בית-חרושת, ולשנה הבאה נהיה מסודרים". הם הסכימו והקימו את בית-חרושת. בקיץ נהרו אליו סוחרים רבים. היה זה פלא כיצד נפוצה כל-כך השמועה על בית-חרושת החדש, ומדוע מעדיפים סוחרים ממרחקים דווקא אותו. עד מהרה שילם ר' משה את חובותיו לפועלים, והוסיף לצבור רווחים נאים. בית החרושת 'גריסור' נהפך לאחד המפורסמים ברומניה. והחנתונה? – עוד באותו קיץ התקיימו הנישואין. לשמחתם הרבה של שני הצדדים, כאשר ר' משה בקושי התפנה לה מרוב הביקוש במכירת הקרח.

המקובל הרב יצחק גברא זצ"ל - נולד בשנת ה'תרכ"ה (1865) בכפר סָוֵד שבתימן. מדובר על משפחת רבנים ידועה בה מסורת ההנהגה והרבנות וראשות בתי הדין בקהילה עברה במשפחה דורות רבים ברצף ורבינו היה הדור ה-17. בנעוריו למד תורה אצל אביו וסבו שהיו גדולים בתורת הנגלה והנסתר. בגיל צעיר התייתם מאביו ולאחר מכן מאחיו ועול ההנהגה הועברה לרבינו שהרביץ תורה לרבים, שימש כמוהל והכניס רבים בבריתו של אברהם אבינו.

בקיאותו נודעה לכל, שישה סדרי משנה ומשנה תורה להרמב"ם היו שגורים על לשונו. היה מסיים את ספר התהילים בכל שבוע כ"ו פעמים מלבד סדר לימודו, נודע במידותיו הנשגבות ובענותנותו הבולטת, ומלבד עזרתו לעניים היה אוהב וגומל חסדים טובים בגופו. בקיא בלחשים שונים ובענייני קבלה מעשית אשר קיבל במסורת מחכמי תימן הקדמונים. כאשר הגיע אליו חולה- היה אומר לו מיד ממה הוא סובל.

כיהן כרב העיר סָוֵד. בשנת ה'תש"ט (1949) עלה לארץ ולאחר מסע נדודים התיישב עם בני קהילתו בכפר הערבי הנטוש עג'ור שבאותם הימים השטח היה שומם ומרוחק מיישובים שכנים. דרשותיו נודעו בשערים. פיזר לעניים בסתר. התפרסם כבעל סגולות מרפא. ה'בבא סאלי' היה אוכל משחיטתו של רבינו וביניהם היה קשר הדוק. **בעל רוח-הקודש. ידע את זמן פטירתו. גאון בנגלה ובנסתר.**

נפטר ב-כ"א תמוז ה'תש"י (1950). חי כ-85 שנים. ציונו בחצר ביתו שבעג'ור (ע"פ הוראת רבינו). גם היום מאז גילוי הציון, רבים פוקדים את הקבר וזוכים לראות ישועות מופלאות בפרט בענייני זיווגים. מעוכבי שידוך רבים שחלקם כבר הגיעו לכדי ייאוש עקב מצבם, זכו לישועה פלאית לאחר תפילה בציון הקדוש.

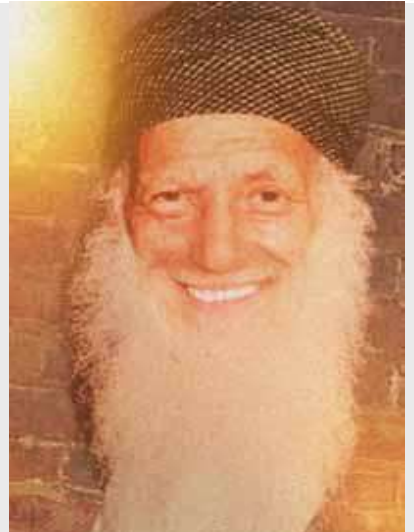
אביו: ר' יצחק (בעדת התימנים נהגו לקרוא לבן על שם אביו עוד בחיי האב). **מרבתינו:** אביו, ר' יצחק, סבו. **אחינו:** ר' אברהם (כונה 'ראש המדברים'). **ילדינו:** ר' דוד (רבה של יבנה), ר' יחיא ובן נוסף.

רבינו היה בעל רוח-הקודש ובעיניו היה חוזה למרחוק את אשר קורה ויקרה ואף היה אומר זאת למי שהיה צריך. לילה אחד, לאחר שעסק בלימוד התורה וערך תיקון חצות, העיר את בנו ר' דוד ואמר לו: "עלינו ללכת למקום פלוני". שאלו בנו: "על מה ולמה כל הבהלה הזאת?" השיבו הרב: "כעת עלינו ללכת". לאחר הליכה ממושכת הגיעו לאחד הכפרים. במרכז הכפר הייתה קבוצת יהודים המתגודדים סביב פר גדול ומנסים להרביצו ולשטחו. כשראו את הרב ובנו, קראו להם לבוא לעזרתם. אמר להם הרב: "פנו הצידה ועיזבו את הפר". לפתע קרב הפר לצדיק. הרב ליטפו ומיד הוא נרגע ורביץ על הארץ. **שחט הרב את הפר ולאחר מכן חזרו הרב ובנו לביתם.**

בשנת ה'תש"ט עלו יהודי קהילת סווד לארץ ישראל, ובראשם רבינו. שיירת העולים יצאה לדרך כשהרב רוכב על גמל ולצידו מונחים ספרי קודש. בדרכם הגיעו להר גבוה ותלול הנקרא 'עקבה'. כשהגיעו לראש ההר, מעד הגמל ונפל עם הרב לתהום. אנשי השיירה עצרו את נשימתם, וסברו כי לא יזכו לראות שוב את רבם. והנה כשירדו לתחתית ההר לראות מה עלה בגורלו של הרב, לא האמינו למראה עיניהם. **הם מצאו את הרב יושב על הארץ, בידו ספר והוא הוגה בתורה, כשהוא בריא ושלם. ולהבדיל הגמל נעשה אברים אברים.** (לבניכם ספרו עמ' קז)

היה זה ב-כ"א לחודש תמוז ה'תש"י, אז ציווה רבינו את קרוביו בצוואתו: "רצוני להיקבר כאן בגבעה מול ביתי", וכדברו הצביע אל תחת עץ החרוב הגדול ואמר: "עוד תעזבו כאן והוא יהיה הסימן שלכם", כסימן שיקיימו את דבריו ולא יהרהרו אחרים, הודיע כי **ייקבר בערב שבת בן השמשות ובזמן קבורתו ירד גשם - למרות שזהו חודש תמוז.** עוד הוסיף לזרזם לגמור הקבורה לפני שבת. **באותו מעמד הכין רבינו את רעייתו כי תשעים יום לאחר הסתלקותו תתבקש גם היא לישיבה של מעלה. ואכן כאשר אמר- כך היה.**

מצבת הצדיק היתה מוסתרת שנים ותושבי המושב, עולים מכורדיסטן, לא ידעו על הצדיק הטמון ומגן עליהם. חלקת הקבר היתה מאחורי בתים וללא מצבה, שורת אבנים הקיפו סביב את הציון ועליו גדלו עשבים שהסתירו את קיומו. על אותה תקופה סיפרו פועלים שהתבקשו לחרוש את האדמה באותה חלקה בה היה הציון הקדוש, והנה כאשר התקרב הטרקטור לקבר הצדיק, **שמע הנהג קול הקורא בשמו.** הוא פנה לראות מי הוא זה- אך לא ראה איש. הלה נחרד ולא הסכים לעבוד. מחליפו בעבודה החליט להתעלם ולהמשיך כאילו לא אירע דבר, והנה שוב מופיע הקול הקורא לו בשמו, אף הוא נעצר וחפיש ולא מצא איש והמשיך בחפירה, אז קרא אליו הקול ואמר: **"אלו הם ארבע אמות שלי. אל תתקרב!"** באותו הרגע התהפך הטרקטור והחל עולה בלהבות, אך הנהג הספיק לקפוץ ולהימלט כל עוד רוחו בו, ויהי הדבר לפלא.

הרב שלמה הלוי סג"ל מקארלין זצ"ל הי"ד - נולד בעיירה טולצ'ין בשנת ה'ת"ק (1739). עוד בצעירותו נגלה כבעל ראש חריף ומידות מופלאות ויקרות, ועד מהרה התמנה לראש ישיבה. בעיר קארלין ביקש גביר לחפש בחור עילוי לבתו. כאשר רבינו הגיע לקארלין, התגלתה למדנותו, בעת שדרש את דרשתו הראשונה בביה"כ, ומאז נקרא בפי כל בשם 'רבי שלמה חריף'. לאחר שהפך לחסיד, עסק במסירות נפש בעבודת השי"ת והסתפק בלחם צר ומים לחץ, או היה שרוי בתענית, וכל עמלו היה בתורה.

לאחר פטירתם של ר' אהרון מקארלין והמגיד ממזריטש ביקש לקבל את ר' מיכל מזלאטשוב כרבי. אולם, הלה גזר עליו להנהיג עדה וסירב לקבלו כתלמידו. לא השיב פני איש ריקם, והתפרסם כאיש קדוש, **פועל ישועות ובעל מופת. בעל רוח-הקודש. אליהו הנביא היה נגלה אליו תדיר.** נקרא בפי החסידים **'הבעל שם טוב הקטן'**. הרה"ק ה'צמח צדק' מליובאוויטש כתב על רבינו ש"הרעיש את העולם במופתיו". בעל יראת שמים עצומה. תפילתו הייתה במסירות נפש עד כלות הכוחות.

גם במידת הצדקה לא ידע גבולות. לעצמו לא הניח מאומה, **אף בזמנים, שביתו היה ריק מכל, פיזר לצדקה כל כסף, שהגיע לידיו.** אנשי לודמיר ביקשו שיגיע אליהם אך הוא סירב. פעם באו אליו ב-ל"ג בעומר וחזרו על בקשתם, הפעם שאל כיצד הוא מנהגם בל"ג בעומר, ענו לו, שהילדים הולכים לשדה ויורים חיצים, נענה הצדיק ואמר: "אם מורים אצלכם בחיצים, הנני רוצה לבוא אליכם", ולא הבינו את דבריו התמוהים. בחודש תמוז ה'תקנ"ב, כשניטשה מלחמה בין רוסיה לפולין, התבטא על עצמו, שהוא מקבל עליו להיות כפרת כלל ישראל. ב-י"ז בתמוז ה'תקנ"ב (1792), שחל בשבת פרשת בלק, נכבשה העיר ע"י הקוזקים, (בליל שב"ק קודם הסתלקותו בטרם קידשו על היין, יצא רבנו לחצרו, שם בסמוך עמדה ארוות סוסים, בשובו, אמר ששמע מהסוסים שאינם מבשרים טובות). רבינו עמד בתפילה בדביקות רבה וציווה, שלא יפסיקו אותו מדבקותו. נכדו נבהל מחייל רוסי שנכנס והפסיק את רבינו מדבקותו. באותו רגע ירה בו החייל ברגלו, וברגע זה הסתיימו היריות בעיר. גם לאחר שנפצע, לא הפסיק מתפילתו ולא הניח לטפל בו בשבת, במשך מספר ימים סבל ייסורים קשים מדלקת חריפה. רבי ישראל מרוז'ין ז"ע אמר עליו, **שהיה משיח בן יוסף ולכן נהרג.** והקוזק שהרג אותו, היה שמו **ארמילוס.** תלמידו האדמו"ר ר' אשר מסטולין סיפר, כי עם היוודע דבר פציעתו של רבינו, בעת טבילתו נודע, שכבר נגזרה הגזירה וניתנה רשות למשחית או להרוג ולאבד עשרת אלפים יהודים, או לקחת את רבינו. נפטר ב-כ"ב תמוז ה'תקנ"ב (1792). חי כ-52 שנים. ציונו בלאדמיר.

אביו: ר' מאיר (היה ידוע כלמדן גדול וירא שמים מרבים והשאיר אחריו חידושי תורה רבים). **אמו:** מרת יוטא. **מרבתי:** ר' אהרן הגדול מקארלין, ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' אשר מסטולין, האדמו"ר ר' אורי (השרף מסטרליסק), ר' מרדכי מלכאוויטש, ר' משה מברוד ור' שלום מפרוביץ'. **בניו:** ר' דוב מטולצ'ין ור' משה מלודמיר. **חתניו:** ר' דוד משה ור' ישראל חיים מלודמיר. **מספריו:** **שמע שלמה** - דברי תורותיו ואמרותיו שלוקטו ע"י תלמידיו.

"הרבי הגיע!", השמועה שר' שלמה מקארלין הגיע לעיירה אחת ברייסין, עברה בשקט מפה לאוזן. אברכים חסידים התאספו בלאט כדי לקבל את פניו. באותה עיירה הייתה יד המתנגדים תקיפה, והאברכים חששו, שדבר חסידותם ייודע לרבים. רבינו הביע את רצונו לטבול במקווה. "המים במקווה קרים", הודיע אברך אחד. "חממו אותה", ציווה רבנו. האברכים מיהרו לקיים את מצוותו, הם חימומו מים, ושפכו לתוך המקווה. ניגשו וחימומו דוד נוסף של מים, **בעוד אחד האברכים נכנס אל המקווה כדי לבדוק, אם התחממה מספיק.**

אותה עת, רתחו המים בדוד השני, האברכים שלמעלה לא ראו את האיש שלמטה, ... שפכו עליו את המים הרתוחים. לחרדתם גילו, שהאברך נכווה לגמרי, ומיהרו להעלותו למעלה. "אהה!" ספקו כפיים. צר היה להם על חברם שנכווה קשות. ולא ידעו איך לטפל בו, **הסכנה הייתה מוחשית. אברך צעיר, אב למשפחה, מוטל מיוסר בגלל טעות איומה!**

מיד נשלח שליח קל רגליים להודיע לרבנו על התקלה המחרידה. רבנו מיהר אל חדר המקווה, והורה להשכיב מיד את האברך על ספסל. לאחר מכן ביקש, שיפשיטו את בגדיו. הכוונה הייתה איומה, גם העור התקלף עם הבגדים, אך רבינו הורה להמשיך בפעולה זו. לאחר מכן שלח הרב את ידיו הקדושות והעביר על גופו של האברך. **בכל מקום, שהעביר את ידיו, התרפא העור לגמרי, וחזר למצבו הקודם. כך העביר רבינו את ידיו על כל הגוף, והאברך קם על רגליו, לבש את בגדיו, והלך לביתו, כאילו לא קרה דבר!**

פעם יצא רבינו ביו"ט מבית-הכנסת לאחר התפילה, ובעבר השני עבר איש אחד סגי נהור וביקש ממלוויו, שיעבירו אותו לרבינו כדי לומר לו: "גוט יום-טוב". רבינו פנה אליו ואמר: "האם אתה מאמין, שאם ירצה הקב"ה יוכל לפקוח את עיניך?", וענה בכל לבו, שהוא מאמין. שאל אותו שוב: "האם אתה מאמין באמת באמונה שלימה, שאם הקב"ה ירצה, יפקחו עיניך ותראה ככל אדם?", אז התפרץ וצעק: "רבי, אני מאמין". **ומיד נפקחו עיניו.**

כאשר ההלוויה הדוממת יצאה אל בית העלמין, המוני יהודים ליוו את רבינו בדומיית אבל. באחת מכנסיות הנוצרים, שעמדה על הדרך לבית העלמין החלו מצלצלים בפעמונים ברעש גדול, כאות שמחה לאיד, על שנלקח מהיהודים עטרת ראשם ותפארתם. לתדהמת הכול **התיישב רבינו על המיטה (זאת כמובן לאחר פטירתו), וציווה על הכנסייה, שתשקע באדמה. לא עברו שבועיים ימים, ומבנה הכנסייה שקע כולו באדמה.** לימים, העידו זקני העיר, שאותו מקום הפך לתל עפר, ומראשו בצבצה עוד ימים רבים כיפת המבנה המתועב, ויהי לגל עד. (מתוך חוברת 'חיינו' שעל-ידי פינסק קארלין)

הגה"צ לוי יצחק בנדר זצ"ל- נולד בעיירה גרודזיסק מזובייצקי שבפולין בשנת ה'תרנ"ו (1896). עוד מקטנותו השתוקק להידבקות בבורא. עם שנות נעוריו למד בישיבת "מאקוב" הפולנית והפך למתמיד עצום. בפנקסי הישיבה נרשם, שמאז הקמת הישיבה לא קם 'מתמיד' כמו רבי לוי יצחק. בגיל 18 התקרב לחסידות ברסלב ומאז פעל רבות להפיצה. נאסר בידי השירות החשאי הסובייטי הנ.ק.ו.ד. בשל פעילות דתית להפצת היהדות ובחשד להברחת כספים לתוך ברית המועצות לצורך פעילותו. הם התכוונו להוציאו להורג, אך ברגע האחרון שוחרר ממאסר הודות לחנינה מיוחדת, שקיבל ממושל אוקראינה (שהיה נשוי לבת של אחד מחסידי ברסלב). כעבור תקופה קצרה הם התחרטו על שחרורו והוציאו צו מעצר חדש, אולם הרב הצליח להימלט למוסקבה.

בשנת ה'תש"ט (1949) עלה לישראל והתיישב בעיר ירושלים, והיה מבין מחדשי תנועת חסידות ברסלב. קרא רבות ליישום עצותיו של רבי נחמן מברסלב בענייני אמונה ותפילה. בין מקימי בית-המדרש הגדול בירושלים, ייסד ישיבה בבני-ברק, תלמודי תורה ועוד. מנהיג חסידי ברסלב בירושלים. נפטר ב-כ"ב בתמוז תשמ"ט (1989) חי כ-93 שנים. ציונו בהר הזיתים בחלקת חסידי ברסלב.

אביו: ר' אברהם נח. **אמו:** מרת שרה רחל. **אשתו:** בתו של רבי אהרן קיבלטשער. **חתנו:** ר' מרדכי לסקר. **מילדי:** שני בנים ובת שנקטפו ממחלת הטיפוס לאחר המלחמה, ר' משה, עטיל. **מרבתי:** ר' אברהם חזן (בנו של רבי נחמן מטולטשין), ר' שמשון ברסקי, ר' בן ציון אפטר. **חברותא:** יצחק אוטוואצקער. **מתלמידי:** ר' אליעזר ברלנד (ר"י שובו בנים), ר' אליעזר שלמה שיק, ר' יעקב מאיר שכטר, ר' ישראל מאיר ברנר, ר' נתן ליברמנש, ר' משה ראובן ביננשטוק, ר' נחמן ישראל בורשטיין, ר' שלום ארוש, ר' מאיר קרלברך, ר' שמעון יוסף ויזנפלד,

ר' אברהם נחמן שמחה ויצהנדלר, ר' אברהם יארבלום, ר' מוטה פרנק, ר' ישראל יצחק בזנסון. **מספריו:** **שיח שרפי קודש-8** חלקים משיחותיו וסיפוריו על זקני חסידי ברסלב **ינועם שיח- משיחותיו ידיבורי אמונה-5** חלקים משיחותיו.

○ יפר לי הרה"ח נחמן, כי **בצעירותו הממון היה ממנו והלאה וקושי הפרנסה היה עצום**. בימי שישי היה ניגש לחנות הדגים ונותן את מעט המזומנים שהיו ברשותו ובעל החנות היה פורס חתיכת דג קטנה המספיקה בקושי רב לאדם אחד ומגישה לו. כך חלפו הימים. באחד הימים קראו לו חבריו להשתתף ביציאת של אחד מחסידי ברסלב שציונו בהר הזיתים. הוא הצטרף ועלה על הטנדר. כעבור דקות ספורות נמצאו החסידים ליד הקבר המבוקש והחלו לקרוא את התיקון הכללי. החסיד לאחר דקות ארוכות סיים את הקריאה והבחין, כי ישנם יותר מעשרה אנשים מלבדו. **לפיכך חשקה נפשו להתפלל על ציונו של החסיד הרה"ג יצחק לוי בנדר זצ"ל**. ומחשבה למעשה, הוא ניגש לציון של ר' יצחק לוי בנדר וקרא את התיקון הכללי. לאחר מכן הצטרף בחזרה לחברת החסידים, שעשתה את דרכה חזרה לאזור בית-ישראל.

ביום שישי כהרגלו בקודש, הגיע החסיד ר' נחמן לחנות הדגים. בעל החנות הביט בפניו ואמר: **"אני יודע, מהו מצבך הכלכלי וב"ה הצלחתי להשיג עבורך תמיכה מאחת הקרנות בצורת תלוש של 50 ש"ח. בעז"ה כל שבוע תקבל תלוש ותוכל באמצעותו לרכוש מוצרי מזון מחנות פלונית"**. החסיד לא ידע את נפשו והודה בכל לב למוכר הדגים. הלה הושיט לו את התלוש, ולמראה התלוש נעתקה פעימה מלבו. **על התלוש כתוב, שהקרן שתפקידה לעזור לאנשים נזקקים היא ע"ש הצדיק רבי יצחק לוי בנדר!** "הרגשתי, כי הצדיק רווה נחת מביקורי ומקריאת התיקון הכללי על ציונו. ועל כן החליט לגמול לי ביודעו, מהו מצבי הכלכלי בצורת תלוש".

בראש השנה ה'תר"פ, כאשר **אימתן של כנופיות פורעים הייתה מוטלת על הכל ברחבי אוקראינה**, לא משך הקיבוץ באומן משתתפים רבים. אולם ר' יצחק בנדר, שכיסופיו לראש-השנה של רבנו לא ידעו גבולות, חרף נפשו יחד עם עוד חסידים בני עירו, והגיע לאומן. בטרם צאתו לדרך, ניסו בני ביתו להניאו מהנסיעה: 'הרי הרוצחים משוטטים בדרכים; מסכן אתה את חיךך!'. "אני אסע לאומן, יהיה מה שיהיה", השיב, "ואם חלילה וחס אמות בדרך- זכיתי על כל פנים להיות באומן בראש-השנה אשתקד. אולם, להישאר בביתי ולא לנסוע - גרוע מבחינתי יותר ממוות!". הוא יצא עם חבריו, לתור אחר עגלון נכרי, שיסכים לקחת אותם לאומן. אך בימים טרופים אלה, איש לא רצה לסכן את עצמו. רק לאחר הפצרות רבות, ומשהבטיחו סכום עתק למי שייסעם, נעתר אחד העגלונים לעשות זאת. יחד עמו נסעו שישה חסידים נוספים. בהם החסיד ר' אהרן קיבליטשער והצדיק. העגלון הדחיר את סוסיו, ולבם של החסידים עלה על גדותיו. בתיא האחרונים של טפליק נעלמו באופק, והעגלה גמאה מספר קילומטרים, **כשלתע נחרדו החסידים לשמוע צווחות פרא; כנופיית רוצחים וכלי משחית בידיהם, התנפלה על יושבי העגלה**.

עד מהרה היו השבעה עקודים בידיהם ורגליהם. "הבו לנו את כספכם!" שאגו הפראים, כשהם מנופפים בחרבותיהם. אלא שהנוסעים, שנתנו את אחרוני פרוטותיהם בשכר הנסיעה, הבינו. כי כלתה אליהם הרעה, והחלו לוחשים 'יודו' ברתת ובזיע, מוכנים ומזומנים למסור נפשם על קידוש שמו יתברך. ברם, הרוצחים לא מיהרו להוציא את זממם לפועל; שעות ארוכות התמהמהו ושוחחו ביניהם. **לפתע, בניגוד לכל היגיון, ניגשו אליהם, התיירו את כבליהם ושיחררום לנפשם**. בני החבורה התקשו להאמין. כי חיהם ניתנו להם במתנה. **אולם, גודל הנס. שארע להם בעטיו של אותו עיכוב שחט מהם את תמצית רוחם - התברר להם רק מאוחר יותר**. כשהגיעו לעיירה הסמוכה, נפערו עיניהם בתדהמה: **העיירה כולה על בתיה עולה באש! המקומיים סיפרו להם, כי כנופיית רוצחים פשטה על המקום, וכיוון ששמעו שעגלה קרבה ובאה, המתינו. כדי להתנפל על נוסעיה. אולם לבסוף פקעה סבלנותם והם העלו באש את בתי העיירה והמשיכו בדרכם**. זכה ר' יצחק להימנות באותה שנה עם משתתפי הקיבוץ הקדוש באומן, אף לשמש כבעל תוקע, ולשוב לביתו בריא ושלים.

האדמו"ר הרב מאיר הלוי רוטנברג מאפטא זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"כ (1760) באפטא שבפולין. בנעוריו נתייתם מאביו ואמו נאלצה לגדלו לבדו ורבינו למד עם אחיו ר' מרדכי מסטאשוב. מיום ליום עלה ונתעלה שמו ללמדן גדול ובקי וחרף טובא. לאחר מכן שלחו אחיו ללמוד תורה אצל הגה"ק ר' יצחק אברהם אבלי הכהן כ"ץ. בשנותיו הראשונות אחר נישואיו קודם התגלותו ידע רבינו סבל ועוני, ולמד תורה מתוך דחקות גדולה, וביתו היה ריק מכל, ובעוד שהוא עצמו שרוי היה בתעניות רובו של שבוע, רעבה משפחתו ללחם ממש. בביתו לא היה אפילו מנעלים לו ולאשתו רק זוג אחד לשניהם יחד, וכל פעם שאחד הלך לרחוב העיר, היה הוא לוקח הזוג מנעלים היחידים, שהיה להם בביתם.

לאחר שעבר רבו ר' אברהם יצחק הכהן כץ מסטאבניץ לפינטשוב התקבל רבינו לכהן שם בעודו צעיר לימים. בשנת ה'תקס"ט (1808) לאחר שעזב ה'אוהב ישראל' מאפטא את העיר, עבר רבינו לכהן שם. תפקיד אותו מילא עד יום פטירתו. הצטיין בבקיאות רבה בש"ס ובפוסקים. **גאון בנגלה ובנסתר. נודע כבעל רוח הקודש הפועל ישועות. אלפים נהרו לבקש את ברכתו ועצתו. ענותן.** השפעתו הייתה גדולה ואפילו הגויים היו יראים מפניו. תפילתו הייתה בנעימות ובעריבות. נפטר ב-כ"ה תמוז ה'תקפ"ט (1829). חי כ-69 שנים. ציונו באפטא. ממנו יצאה שושלת אפטא. כיום בית-החיים הפך לגן ציבורי רח"ל וציונו של רבינו לא ידוע.

אביו: ר' שמואל סגל הלוי רוטנברג (משושלת השל"ה הקדוש). **אמו:** מרת פייגא (מירל- משושלת הש"ך). **אחיו:** ר' מרדכי מסטאשוב, ר' פנחס. **מרבותיו:** ר' מרדכי מסטאשוב (אחיו), אדמו"ר ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא (מח"ס 'אוהב ישראל'), ר' אברהם יצחק הכהן כץ (מח"ס 'כתר כהונה' ואב"ד סטבניץ ופינצ'וב), ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חזקה מלובלין'), ר' מנחם מנדל מרימינוב, ר' מרדכי מנשכיז, ר' יצחק לוי מברדיטשוב, ר' יעקב יצחק רבינוביץ (ה'יהודי הקדוש' מפשיסחא). **אשתו:** בת ר' אהרן הנסתר (חתן ר' ברוך קדוש). **מתלמידיו:** ר' חיים (אב"ד קאמינסק וואלברום מח"ס 'זכיון חיים'), האדמו"ר ר' שלמה הכהן מרדומסק (מח"ס 'תפארת שלמה'), ר' יהודה ליבוש פסח מליפסק, ר' שלמה זלמן פרנקל מוויליפולי, אדמו"ר ר' שמואל מדרייליטש. **בניו:** האדמו"ר ר' ישראל מסטאבניץ והאדמו"ר ר' פנחס. **בנותיו:** מרת חוה אסתר (נישאה לר' מנחם מנדל רובין מגלאנוב), מרת פייגא (נישאה לר' אריה לייבוש ניהוז מחעלם וטומשאוב), מרת פייגל (נישאה לר' אליאס ריינהולד). **מספריו:** יאור לשמים - פרד"ס, חידושי-תורה ושו"ת בדרך הפלפול.

פעם אחת כאשר רבינו חזר מן התפילה, אימו לא נתנה לו את הלחמניות. ובא ושאל את אמו: "אמא, מפני מה אינך נותנת לי את הלחמניות כבכל יום ויום?" והיא השיבה לו: "מאיר'ל, התפללת היום בכוונה? אני רואה שלא כיוונת היום בתפילתך". הנער התבייש מאוד, ושאל את אמו: "מניין את יודעת שלא התפללתי היום בכוונה?". והיא השיבה לו: "היום בישלתי יין שרף כפי שאני עושה בכל יום. וראיתי שאינו מתבשל יפה והתקלקל, והבנתי שאתה לא כיוונת יפה בתפילתך, כי בכל יום יום יש לי סימן אם היי"ש מתבשל יפה- אות הוא, כי התפללת בכוונה - והיום לא התבשל יפה. על כן הבנתי, שלא התפללת בכוונה". והודה ולא בוש והבטיח לה, שמהיום והלאה יתפלל בכוונה כדין ונתנה לו את הלחמניות. (מעובד מתוך 'אהל שלמה')

פעם אחת היה רבינו בלובלין אצל רבו מלובלין, היה זה קודם שהתפרסם, והיה מתפרנס בדוחק בעיר סטאבניץ, וכאשר היה מגיע לרבו בלובלין, היה יושב שם זמן רב ולא הלך בבגדים חשובים. והנה הגיע אדם עשיר ממדינת קיר"ה עם מרכבה וסוסים שלו וראה את רבינו בכך. כאשר הלך הגביר הנ"ל בעש"ק למקווה היה אז רבינו גם במקווה וטבל כשהוא מוציא קולות מפיו ומכוון כוונות. כאשר ראהו הגביר והיה מכיר בו, שלא היה הולך בבגדים חשובים, הרשה לעצמו להתלוצץ עליו ודיבר אליו וביישו, עבור שעושה מספר גדול של טבילות, ועל כך התבייש רבינו.

עברה השבת והנה במהלך אותו השבוע הגיע שליח מעיר הגביר והודיע לו, **שנשרף ביתו וכל רכושו**. בצר לו נכנס העשיר לשעבר אצל ה'חזקה מלובלין' כתב פיתקא וביקשו לעזור לו. הצדיק התבונן בפיתקא וברוח קדשו השיבו, שאינו יכול להושיעו והנזקים הללו באו כעונש מבורא עולם בעבור שפגם בכבודו של איזה צדיק גדול ואינו יודע מיהו אותו צדיק, כיוון שהוא מסתיר עצמו. אולם יכול הוא לומר, שיגיע הזמן, ואותו צדיק יתגלה לעין, וכאשר יפייס אותו וימחול אז שוב יתרומם מזלו.

אותו אדם בצר לו חזר לביתו והפך להיות עני מרוד שנים מרובות - ונאלץ לחזר על הפתחים, עד אחר שרבינו נודע לרבי מפורסם. אירע שנסע פעם אחת במדינת קיר"ה ושבת שם בעירו של העני, ובליל שבת-קודש, כאשר נכנסו אנשי העיר לשולחנו, נכנס גם העני בתוך הבאים, וכאשר הסתכל בפניו הכירו, שהוא החסיד מסטאבניץ שבייש במקווה, ונפל ארצה ונתעלף. לאחר שהקיצו אותו ובא לרבינו וסיפר לו את כל הסיפור, הצדיק מחל וגם בירך אותו, ומאז נתעלה וחזר לעושרו, כפי שהיה קודם לכן. (מעובד מתוך 'שיח שרפי קודש')

הרב הצדיק ר' מיכל סאמאטאר (אבי הצדיק ר' פנחס סאמאטאר) שלח פעם אחת קוויטל לרבינו. פנקס היה לרבינו, אשר בתוכו כתב את שמות האנשים אשר באו אצלו ובקשתם, וכאשר קרא שמות האנשים, מי אשר אורו עיניו נגדו שלח אחר אותו האיש ודיבר עמו, ובעצמו אמר לו את מבוקשו, והבטיח לו על זה - וכך נתקיים. אמר רבינו לגבאי: "הנני רואה פה שם ר' מיכל, הלא האיש הלז הוא בעל מדרגה, ותצווה לו בשמי, כי רק מקווה חסר לו". (בכפר סאמאטאר לא היה מקווה).

אמר השליח (אשר הביא את הקוויטל), כי אי אפשר להשיג מים בכפר הנ"ל, וכבר נלאו למצוא מים. רבינו התבונן ואמר לשליח: "אמור לר' מיכל, כי בתוך בית הדואר שלו (אשר היה בנוי במקום גבוה) נגד קורה שביעית יחפור, ושם ימצא מקווה כשר". כאשר בא השליח לביתו אמר זאת להרה"צ ר' מיכל, ומיד קם והתחיל לחפור שמה, וכדברי רבינו אכן מצא מקווה כשר, ובעת כי נסתלק ר' מיכל זצ"ל התייבש המעיין והתבטל המקווה מאותו המקום. ('פאר וכבוד')

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו